

L'ART DEL PAGÈS

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

A nostres viticultors.

En la plana de la Revista francesa *Le Messager agricole*, que se publica en Montpeller, corresponent al dia 10 del passat Febrer, se llegeix lo següent:

«La Societat Central de agricultura del Herault, vivament preocupada del sensible, ó penós (fâcheux), estat de la major part de las plantacions de ceps americans fetas en los terrenos de cals, blanchs y friables, s' ha dirigit al Ministre d' Agricultura pera pregarli envie á América una misió encarregada de buscar los ceps que vegetin bé en aquell pays en terras análogas á las que en la Charente inferior, en l' Herault y en casi tots los departaments vinícolas, se mostran refractarias á la major part dels ceps americans».

En la propia Revista, á igual dia corresponent, se reproduheixen las comunicacions dirigidas al Congrés de Burdeos per l' afamat americanista y entés enólech M. Millardet, y en las que digué aquest que feya set anys que treballava en hibridar la vinya americana per medi de la vinya europea al objecte d' obtenir porta-empelts corresponents als diversos climas, terrenos y varietats, suposat

que no creu, ni ha cregut jamay, en un porta-empelts universal; reconegué que han degut ser arrencats alguns milions de Clintons y Taylors per falta de resistencia y que haurá que arrencar tal volta altres tants Riparia que no poden viure en la argila humida ni en los terrenos calissos sechs y superficiales, y acabá manifestant esperar que dintre dos ó tres anys no seria difícil trovar *lo merlot blanch* que busca, lo cep d' arrels y fullas americanas, es á dir duas refractarias á la filoxera y al mildew, ab rahims europeos, mina d' una futura prosperitat.

M. Millardet recomaná á son auditori la paciència, porque digué estava resolt á no aventurar cap cosa fins despres de practicadas probas suficientment variadas y prolongadas, pera no incorre novament en lo ridícul d' haver donat lloch á novas desilusions.

Sense deixar de la má lo cuadern d' ahont hem tret lo que precedeix, podém llegir un article firmat per M. Laussau, president del Comité agrícola de Beziers, en lo que se diu que 'l consum de sulfuro de carbonó, que fou en Fransa, en l' any 1878, de 200.000 kilos, ha sigut en 1886 de 10 milions, havent aumentat las fábricas son material en previsió de las demandas que se 'ls hi fassin; que 'l cost de tractament d' una hectárea fet ab la arada sulfurosa ha quedat reduhit á menos de 23 franchs, de 60 que 'n costava ab los bastons injectors, y que una de las notabilitats de la viticultura meridional francesa, gens sospitosa per ser un americanista decidit y haver tractat *ex profeso* aquesta gran cuestió, li escribia fa poch:

«He adquirit avuy dia la convicció de que un bon ters, lo menos, dels vinyats destruhits per la filoxera, ó massa prematurament arrencats, haurian pogut conservar-se ab lo sulfuro de carbonó.»

Et nunch erudimini.....

T. CREUS.

Cria del cunill casulá.

Pot veure lo gran desenrotllo de la cria de tan útil animal qual-sevol que tinga ocasió de visitar los diferents pobles del Vallés, molt en particular lo de Mellet, ahont casi devant de cada casa hi trobarém la seva gabia de fil ferro dintre de la cual s' hi crian los cunills, en perfet estat de netedat y de salut. Degut al modern sistema de la cria de cunills ab gabias no s' experimentan las perduas que tenen lloch ab l' antich procediment de tenirlos en los patis ó pous, com encara succeheix fora de Catalunya, ahont se fan las crias sense poder dispensar als petits animalets cap mena de cuidado, motiu per lo cual molts moren de fret ó víctimas de la voracitat de las ratas y altres animals.

De creure es que los habitants del Vallés tindrán molts imitadors en la industria de que venim parlant, per ser un gran recurs ó auxili pera las familias necessitadas, dedicant lo temps que 'ls deixan lliure las habituals ocupacions per anar á cassar herbas á las voras dels camins y en los boscos, y altres cuidados que necessitan las crias de cunills, per las quals no es necessari disposar cap lloch especial, puix que de dia 'ls trauchen fora de casa, al sol, si es á l' hivern, entrantlos á cubert, cuan arriba lo cap-vespre. Y si be las gabias que habém vist empleadas, son generalment bastant toscas. de mallas massa grans en lo fons, junt ab alguns altres defectes, tot fa creure que 'ls nostres pagesos de veras comensan á aficionarse en lo cultiu de las industriass agricolas, que sens dubte serán llur salvació, siguent de desitjar que lo que passa ab lo cunill casulá tinga també lloch ab la cria d' aus, y molt en especial ab la cria d' abellas per lo sistema inglés de brescas artificials que dona sorprenents resultats, segons se demostra en lo treball que sobre. *Construcciones rurales* está publicant l' enginyer Sr. Bayer y Bosch.

SECCIÓ DE VARIETATS.

Al «Centre Catalá» de Sabadell.

No permetentnos la indole d' aqueix setmanari, ocuparnos ab la estensió que 's mereix l' acte inaugural del «Centre Catalá» de Sabadell, lo menos que podém fer en L' ART DEL PAGÉS es espresar lo profon agraphiment de que estém prossehits per la invitació que 's dignaren remetre'ns é indicar, que per lo camí emprés per

lo citat Centre nos trovarán sempre disposats á ajudarlos en tot cuant pugám, fentnos nostras las sevas ideas. Vegis sinó, lo discurs pronunciat, per lo director d' aqueixa publicació:

«COMPATRICIS: Potser entre tots vosaltres, soch jo l' únich que tinch una significació distinta en mitx d' aqueix concert de germanó catalanista. ¿Perque hi he sigut cridat? ¿Què hi represento? Hi soch com á particularista per L' ART DEL PAGÉS, é hi represento la idea regionalista encarnada ab la propaganda dels avensos agrícoles per las comarcas rurals de la terra catalana, ahont encara la barretina es lo símbol de las llibertats patrias. Brindo donchs per lo «Centre Catalá» de Sabadell, que á imitació ó seguint las petjadas dels altres, ha sapigut unir totas las voluntats en una sola aspiració y única, que es la de «Catalunya y avant», ab qual lema s' esborran totas las diferencias que pogueren existir en altre temps, en qual época la idea de pátria catalana estava empresonada en un cercol de foch, del qual no podia sortir sense cremarse Y brindo per ultim, pels que apartats de aqueix concert nos motejan de utópicchs, essent aixís que tot y defensant las ideas particularistas de nostre programa, aboguém pera que tothom puga fer lo mateix á casa seva y pera que un dia, no llunyá, poguém donarnos la abraçada fraternal, que ha de portar lo benestar de nostra pátria, simbolisat en lo regionalisme prácticch de tots plegats.»

Acabém donant las mes espresivas gracias als catalanistas sabadellenchs per las mostras d' afecte y companyerisme tributadas al director d' aqueixa publicació periódica.

LA VERGE DELS DOLORS

*O vos omnes, qui transistis
per viam, attendite, et videte
si est dolor sicut dolor meum.*
Jerem. Thren. 1,

Sota l' arbre Sant
ploraba una Nina
vegent mort lo fruit,
lo fruit de la vida;
lo fruit es Jesús,
Ella be ho sabia,
que 'l arbre es la Creu,
la verge es Maria.
Paraules que diu
lo cor entristihan:
—Jo 'n tenia un Fill,

mellor no hi havia,
l' han pres y lligat,
y en Creu ara espira!
Roseret del cel
que en mon cor floria.
¿tes flors qué s' han fet,
pus sols trobo espines?
Vosaltres que anau
camí de la vida,
¿cap pena hi heu vist
semblant á la mía?

J. VERDAGUER, PBRE. p

SECCIÓ DE NOTICIAS AGRÍCOLAS.

A «El Porvenir de Aragón».—Hem rebut lo periódich d'interessos generals, qual primer número acaba de veure la llum pública en Alcañiz ab aqueix titol.

Després de donarli la mes coral benvinguda y desitjarli llarga vida, li traduhim un párrafo de sa aparició, que diu lo següent: «La fórmula clara, precisa, concreta, de nostre programa, se reduheix senzillament á viure ab nostre periódich fora del palench polítich,—ahont per desgracia tant s' enverinan las passions,—y estar disposats únicament á defensar ab lo valor y la energia que de nosaltres te dret á exigir nostre pays, los interessos generals del mateix, de la provincia de Teruel y de Aragó, perque essent aragonesos, se comprendrá que es de Aragó nostra vida y seu nostre alé.»
¡Aixís, aixís es com se fa *patria*!

Cuestió d'olis.—En lo Congrès s' han reunit los diputats de las provincias productoras d'olis, haventhi assistit los representants de las provincias interessadas, y haventse prés per unanimitat los següents acorts pera solicitar del Govern:

1.er Rectificació de las cartillas evaluatorias durant lo terme d' un any.

2.^{on} Exenció temporat de la contribució pera las fincas assoladas per tempestats y pedregadas.

3.er Aumentar los drets d' importació del petróli procedents de las naciones ab las quals no s' hajan celebrat tractats.

4.^{rt} Aument dels drets d' introducció de cereals y tota classe de productes agricolas procedents de las naciones ab las quals no hi hajan convenis de comers.

¿Entre 'ls 40 diputats á Corts reunits n' hi havia algún dels representants per Catalunya?

Filoxera.—La Direcció general de contribucions directas de Fransa ha publicat una estadística del vinyat destruït y atacat per la filoxera en aquella nació.

De dit treball resulta que fins ara ha destruït per complert lo

microscòpich parassit 782,632 hectàreas, y que en la actualitat se trovan infestadas altres 600,326 hectàreas.

Fincas embargadas.—Continua l' embarch de fincas en la provincia de Lleyda, ahont lo dia 5 del corrent, se vendrán, al mes dihent, per deutes á la contribució territorial, varias fincas sitas en lo terme y poble de Vilanova de la Barca y en lo de Artesa.

¡Cada dia lo mateix!

Máquina desfibradora de pita.—Lo senyor Prieto, inventor de la máquina que extrau la pita, fibra de la adzabara (*Agave americana*), va ferla funcionar ahir, á las 4 de la tarde, en son taller, Ronda de Sant Antoni, n.º 52.

La falta de temps no 'ns permet dirne res fins lo número vinent.

Máquina desfibradora de ramí.—Avuy, á las tres de la tarde, se farà una proba pública d' una máquina pera despellar ramí en lo local que en la Universitat ocupa la Escola d' Enginyers industrials; proba de tanta major importancia en cuant lo conreu y la explotació de dita planta textil, pot contribuir poderosament á aminorar las consecuencias de la crisis que sofreix avuy dia la agricultura.

La máquina es del sistema Kaulet, de la cual nos es imposible parlarne fins lo número vinent.

Vins artificials.—Lo laboratorí de la aduana de Cette continua sos travalls ab activitat, y lo saludable rigor que desde un principi ve desplegant, es vist ab suma complacencia per la producció y lo comers de bona fé, axis com per los consumidores. En los últims dias de Febrer y los primers de Mars s' ha negat lo *pase* á 700 envases procedents de Espanya é Italia per resultar falsificats per medi de colorants artificials.

Bona falta fa que aquesta creuhada empresa contra 'l frau dels vins no decaiga ni un sol moment, donchs es per desgracia una veritat que la sofisticació de la mes reparadora é higiènica beguda ha alcansat per tot arreu molt serias y escandalosas proporcions, de las que no poden menos de ressentirse lo comers, la producció y la salubritat pública.

¡Dur ab ells!

MERCATS FIRAS Y CULLITAS.

Banyolas.—Blat á 17 pessetas la quartera de 80 litres.—Ordi, á 8'50.—Cibada á 8.—Vessas á 16'50.—Fabas á 12'50.—Blatdemoro á 11'50.—Mill á 12.—Panis á 7'50.—Fayol á 10'50.—Llobins á 8'50.—Fasols á 17.—Ous á 0'65 la dotzena.—Oli á 91'25 la carga. Alls á 0'78 lo cent.

Fira de Salás.—Aqueixa fira, una de las millors de Catalunya, ha estat bastant animada, abundant lo bestiar major, que se venqué per regla general, molt barato, concretantse molts á cambiar lo diner, y altres á tenir de vendre ab pérdua, de manera que 'ls montanyesos feren molt poch ó cap negoci. Si aixó continúa, si lo preu del bestiar no millora, los pagesos de la Cerdanya s' acabaran d' arruinar.

Lo govern deuria estudiar la manera de conjurar aqueix conflicte, protegint als productes del pays, ab l' augment de drets d' entrada á tota classe de bestiar procedent del extranjer, y sobre tot, evitar introduccions fraudulentas.

Aixis ho diu *La voz del Pirineo* de Puigcerdá.

Reus.—Lo mercat del dilluns estigué animat, fentse regulars transaccions particularment pera lo consum, segons veyém en lo *Lo Somatent*.

Admetlla: No tenen gran importancia las operacions fetas en aquest fruyt durant la setmana última, perquè las entradas han sigut pocas y la demanda es curta. Alguna cosa s' ha fet en la classe de *Esperansa* pagantse de 16 á 17 duros quintá en tipos bons y de 13 1/2 á 14 duros classe fluixa. En *Comuna* 's feu á 14 duros y de *Planeta* no sabém n' hagi entrat en plassa. La *Mollar* que comensá á pagar-se á 8 3/4 duros, derrerament s' ha col·locat á 9 1/4 duros lo sach de 50'40 kilos.

Avellana: Res de nou, segueix de 25 1/2 á 26 1/2 pessetas lo sach de 58'40 kilos, haventshi fet algunas operacions de no gran importancia.

Olis: Las entradas de aquesta grassa son regulars, la demanda fluixeja un poch. Las classes de arrieria venen pagantse de 11 1/2 á 12 rals, los d' Urgell continúan de 14 á 15 y 'ls de Reus tampoch han sofert variació.

Vins: Hi ha transaccions pero no las suficientes pera donar animació al pays productor. Los Priórats se pagan al entorn de 7 1/2 duros.

Valls.—Blat de Aragó, de 15 à 16'50 pessetas la quartera.—Ordi à 8.—Fasols del Pinet à 15.—Fabons à 11'50.—Oli d' oliva, de 12 à 14'50 rals lo quartà.—Garrofas à 5'50 pessetas lo quintà.

Vich.—Xeixa à 14'50 pessetas la quartera.—Forment à 13'50.—Mestall à 11'50.—Séjol à 10.—Ordi à 7'50.—Cibada à 6.—Espelta à 5.—Blatdemoro à 9'25.—Fajol à 8.—Fabas à 11.—Llegum à 13.—Fasols à 12'50.—Mill à 9'50.—Ciurons à 14.

CALENDARI FILOXÉRICH.

ABRIL

Estat del paràssit —Lo fedículo del ou d'hivern se fá mes frágil.

Operacions y tractaments.—Las desferras de la *poda feta* molt aviat, de preferencia, pot cremarse dintre las vinyas contagiadas.

Nota.—Encara que las circunstancias que s' indican poden variar algun tant segons las comarcas y 'ls anys, creyém que nostres pagesos ho consultarán ab profit.

IMPRESA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELIU, TAPINERÍA, 17.—BARCELONA.